

PRINSES BEATRIXSCHOOL IN URK: THEMATISCH WERKENDE CULTUURSCHOOL DANKZIJ IPC

De Prinses Beatrixschool in Urk wil kinderen voorbereiden op de maatschappij van de toekomst. Op de zoektocht naar een nieuwe aardrijkskunde- en geschiedenismethode, kwam de school uit bij International Primary Curriculum (IPC): een bewezen werkwijze om leerstof in samenhang en op verschillende manieren aan te bieden. IPC blijkt voor het team een goed handvat om cultuur te vervlechten met de zaakvakken. Zo ontwikkelt de school zich tot een thematisch werkende cultuurschool.

International Primary Curriculum met lokale cultuur

IPC is een helder gestructureerd onderwijsconcept dat nadrukkelijk vanuit doelen werkt. Cultuuronderwijs aanbieden binnen dit raamwerk is heel goed mogelijk, zo ontdekte de Prinses Beatrixschool. De school is druk bezig met het ontwikkelen van geïntegreerd, thematisch onderwijs voor alle leerjaren. Dit doen ze aan de hand

“Samenhang in het onderwijs is voor ons een cruciaal doel; ook de maatschappij bestaat niet uit stukjes.”

van het IPC curriculum, dat is opgebouwd uit units. Op een lijn in de klas worden de verschillende doelen en lesactiviteiten per 'vak' aangegeven. Deze structuur is in alle klassen hetzelfde. Elke unit start ter introductie met een leuke, inspirerende activiteit: de leerkrachten verkleden zich bijvoorbeeld. Daarna is de 'kennissoogst': hierin wordt besproken wat de kinderen al weten en wat zij nog willen leren. Dit wordt onder meer weergegeven in een mindmap. Na het doorlopen van de verschillende lessen en buitenschoolse activiteiten is er altijd een afsluiting met presentaties.

De kennisdoelen worden getoetst. Voor de vaardigheidsdoelen bepalen kinderen aan het begin van het project waar ze staan, op welk niveau ze bepaalde vaardigheden beheersen. Aan het eind bekijken ze dit opnieuw: hebben ze de stap naar het volgende beheersingsniveau kunnen nemen? Dit moeten ze onder andere aantonen met hun projectschrift.

Per unit past de school de IPC-lessen uit het themablok verder aan aan de eigen wensen en de situatie en mogelijkheden op Urk. De leerkrachten verdelen de verschillende lessen uit de betreffende unit onderling en werken deze dan nader uit. Waarbij ze hun voorkeur kunnen

uitspreken voor bepaalde lessen, bijvoorbeeld op grond van specifieke kunstzinnige talenten. Zij bereiden ieder een of meer lessen op schrift of digitaal voor voor hun bouwcollega's. De groep leerkrachten die werkt aan de unit is in principe zelfsturend, ze bepalen zelf hoe ze de lessen willen invullen en wat ze aan lokale cultuur willen toevoegen. Om kinderen meer mee te geven over hun eigen omgeving, werkt de school mee aan het Cultuur-educatie met Kwaliteit programma De Culturele Haven. Dit is een doorlopende leerlijn cultuuronderwijs van Flevolandse bodem. In De Culturele Haven 'leren kinderen over de unieke geschiedenis van hun polderland in relatie tot zichzelf en kunst van nu'.

Thematisch werken met aandacht voor cultuur en taal

Nu al worden de leergebieden oriëntatie op jezelf en de wereld en kunstzinnige oriëntatie zoveel mogelijk geïntegreerd gegeven. Daarnaast probeert de school ook de verbinding te leggen met taal. In Urk zijn veel kinderen niet sterk in woordenschat. Daarom besteden de leerkrachten ook binnen het thematisch werken veel aandacht

aan taalverwerving. Een thema komt in een aantal opeenvolgende lessen op verschillende manieren aan bod, met veel aandacht voor coöperatieve werkvormen en presenteren. De kinderen kunnen zich zo de inhoud en de bijbehorende woorden goed eigen maken. Ook kunnen begrijpend lezen-teksten worden aangepast bij het thema, bijvoorbeeld met teksten uit het archief van Nieuwsbegrip. Zo proberen leerkrachten aangeboden woorden ook in andere lessen te herhalen. In de toekomst wil de school ook Engels en rekenen in het thematisch werken integreren. Binnen thematisch werken is veel ruimte om cultureel erfgoed en kunstvakken zoals muziek en beeldende vorming aan bod te laten komen. De manier waarop de verschillende kunstvakken aandacht krijgen is afhankelijk van het thema en van hetgeen de leerkrachten in de units bespreken. Onder leiding van de interne cultuurcoördinator en de IPC-coördinator werken de leerkrachten aan het formuleren van doelen en leerlijnen. De kerndoelen zijn leidend hierbij. In een cyclus van drie jaar komen alle kerndoelen aan de orde. Muziek is deels ingebed in het thematisch werken en deels wordt aan een doorgaande lijn gewerkt met een methode.

“Het is belangrijk dat kinderen leren zich te verwonderen, dat past bij onze christelijke identiteit.”

Feestelijke projectweek

Soms worden onderdelen uit de IPC-lessen vervangen door aanbod van lokale partners, om kinderen kennis te laten maken met hun eigen omgeving maar ook om het haalbaar en betaalbaar te maken. Het aanbod van De Culturele Haven sluit niet altijd precies aan op de wensen en identiteit van de school, maar de adviseurs van De Culturele Haven denken hierin mee. De interne cultuurcoördinator informeert de collega's waar zij vervangend aanbod kunnen vinden; de leerkrachten kunnen hieruit zelf keuzes maken. Zo kwamen kinderen bijvoorbeeld in aanraking met een knipkunstenaar uit het dorp en bezochten ze de gemeenteraad. Maar de leerlingen gaan ook naar verder gelegen instellingen zoals het Rijksmuseum, het Van Gogh Museum en de Tweede Kamer. De school heeft ten slotte, naast dit alles, vanuit De Culturele Haven jaarlijks een feestelijke projectweek waarin alle kunstdisciplines uitgebreid aanbod komen.

Tips

- Het is belangrijk als school, om het begrip 'cultuur' goed te definiëren. Cultuur klinkt voor sommigen zweverig; maar het gaat om het ervaren en beleven van de omgeving en de wereld.
- Gun jezelf als school voldoende tijd voor nieuwe manieren van lesgeven. Thematisch werken vraagt in het begin vaak meer voorbereidingstijd. Als alles goed bewaard wordt, is later juist minder voorbereidingstijd nodig bij thema's.
- Let bij het werven van nieuwe collega's goed op kwaliteiten en/of kunstzinnige vaardigheden die kunnen helpen bij de nieuwe manier van werken op school.
- Ga als school in transitie kijken bij andere (voorloper)scholen. Dat helpt als je als school zelf je cultuurcurriculum uit wilt werken.

